

VECON verslag van de Examenbespreking Bedrijfseconomie HAVO 2021
tijdvak 1
d.d. 17 juni 2021

De door de VECON georganiseerde examenbesprekingen hebben tot doel dat de examencorrectie eenduidig plaats zal vinden. Uitgangspunt moet steeds zijn dat het correctievoorschrift opgesteld door het CvTE bindend is voor zowel de eerste als de tweede corrector.

Tijdens de bespreking kan op grond van artikel 3.3. (algemene regels) worden besloten ook andere antwoorden goed te keuren, mits vakinhoudelijk correct. Op basis van artikel 7 (algemene regels), indien er een fout in het examen of correctiemodel zit, zal men zich moeten houden aan het correctiemodel. Als iedere corrector zich hieraan houdt worden alle examenkandidaten op gelijke wijze beoordeeld.

De VECON zal bij onvolkomenheden in het examen of correctiemodel onmiddellijk actie ondernemen naar het CvTE.

Dit verslag is als volgt opgebouwd:

Eerst is de vraag uit het examen overgenomen in het zwart.

Daarna is het antwoord uit het correctievoorschrift overgenomen in het rood. (met uitzondering van de uitwerkbijlagen, deze zijn in het zwart overgenomen)

Daarna volgt in het blauw eventuele aanvullingen/aanbevelingen vanuit de examenbespreking.

Tenslotte een algemeen oordeel per vraag en over het gehele examen.

Dit examen bestaat uit 27 vragen, waarvoor 59 punten kunnen worden behaald.

Indien een leerling op een vraag geen antwoord heeft gegeven, vul dan op de Wolf-scorelijst een "N" in.

Opgave 1

3p 1 Geef bij elk type ontslag (I, II of III) aan welke reden/redenen (a tot en met f) daarbij hoort/horen.

Noteer het antwoord als volgt: I : II: III:

1 maximumscore 3

I : a, b, f

II: c, d

III: e

indien zes antwoorden goed 3

indien vijf of vier antwoorden goed 2

indien minder dan vier antwoorden goed 1

Er moet minimaal 1 antwoord goed zijn voor 1 punt

2p 2 Noem een voordeel voor de onderneming van ontslag volgens het afspiegelingsbeginsel. Licht het antwoord toe.

2 maximumscore 2

- De leeftijdsopbouw binnen een functie en binnen de organisatie voor en na de ontslagen blijft zo veel mogelijk gelijk 1
- waardoor na verloop van tijd niet ineens veel ervaring verdwijnt als gevolg van bijvoorbeeld pensionering 1

of

- De werkgever hoeft niet specifiek te motiveren waarom hij een bepaalde werknemer voordraagt voor opzegging en anderen niet 1
- Dit voorkomt discussies met de ontslagen werknemers 1

of

- Bij de ontslagkeuze spelen persoonlijke voorkeur of functioneren geen rol: de ontslagvolgorde is dwingend voorgeschreven door de ontslagregels 1
- Dit maakt de acceptatie van het ontslag door de werknemer soms makkelijker. Dit voorkomt discussies met de ontslagen werknemers 1

Werknemers met het kortste dienstverband worden ontslagen, dus je verliest de minste ervaring per leeftijdsgroep => moet gekoppeld worden aan leeftijdsgroep en functie (zonder koppeling geen punten toekennen)

1p **3** Welk gevolg kan de verlaging van de transitievergoeding hebben voor het personeelsbeleid van een werkgever in het algemeen na 1 januari 2020 vergeleken met dat van vóór 1 januari 2020?

3 maximumscore 1

Voorbeelden van een juist antwoord zijn:

- Een werkgever zal een werknemer makkelijker ontslaan, omdat het minder financiële consequenties heeft.
- Een werkgever zal (nieuw) personeel eerder een arbeidsovereenkomst voor onbepaalde tijd aanbieden, omdat er een kleiner financieel risico is bij ontslag.

(Noem-vraag, dus uitleg zou niet nodig zijn voor 1p) -> teruggekoppeld, komt nog uitsluitel over

Andere opmerkingen op basis van 2.3.3. correctiemodel.

Er moet vanuit werkgever beredeneerd worden en niet vanuit de werknemer.

- Een werkgever zal (nieuw) personeel eerder een arbeidsovereenkomst voor (on)bepaalde tijd aanbieden, omdat er een kleiner financieel risico is bij ontslag.

Er volgt een aanvulling op het correctievoorschrift

Algemene opmerkingen opgave 1:

- Goede binnenkomer
- Makkelijke opgave, wel veel punten te behalen

Opgave 2

2p 4 Geef twee voordelen voor de consument van het kopen van een woning ten opzichte van het huren van een woning. Betrek in het antwoord zowel het kopen als het huren.

4 maximumscore 2

Voorbeelden van juiste antwoorden zijn:

- lagere maandlasten vergeleken met de hoge huren in de private sector
- meer invloed op de duur van het koopproces vergeleken met de lange wachtlijsten in de sociale huursector
- opbouw van vermogen doordat de waarde van de koopwoning kan stijgen.

De waardevermeerdering van de huurwoning valt toe aan de verhuurder.

- belastingvoordeel op hypotheekinterest

De huur is geen fiscale aftrekpost.

- Bij een koophuis kan je als bewoner verbouwen/aanbouwen/bijbouwen naar eigen wens en smaak, bij huur is dat afhankelijk van toestemming / financiering van de verhuurder.

per juist antwoord 1

Er hoeft niet in elk voorbeeld huren genoemd te worden, maar in het volledige antwoord moet kopen wel genoemd worden.

5p **5** Bereken het gezamenlijke toetsinkomen van Robin en Floor over het jaar 2020.
Vul hiervoor de uitwerkbijlage bij deze vraag in.

5 maximumscore 5

	getallen x € 1		
	Robin	Floor	
jaarinkomen uit dienstverband	35.164,80		
overige inkomsten	11.400,00		
gemiddeld jaarinkomen zelfstandige		46.000	
totaal	46.564,80	46.000	
gezamenlijk toetsinkomen			78.764,80

Berekeningen:

jaarinkomen uit dienstverband	$\text{salaris: } 3.300 \times \left(\frac{32}{40}\right) \times 12 = 31.680$ salaris inclusief vakantiegeld en eindejaarsuitkering: $31.680 \times (1 + 0,08 + 0,03) = 35.164,80$
overige inkomsten	
gemiddeld jaarinkomen zelfstandige	$\frac{41.000 + 47.000 + 50.000}{3} = 46.000$
gezamenlijk toetsinkomen	$46.564,80 + (0,7 \times 46.000) = 78.764,80$

- 31.680 1
- 35.164,80 1
- 11.400 1
- 46.000 1
- 78.764,80 1

- Bron 1 is hier al nodig
- 3% eindejaarsuitkering hoort bij jaarinkomen uit dienstverband, maar staat in de bron bij overige vergoedingen. Als Iln dit berekend hebben bij overige inkomsten, dan moet hier 1p afgetrokken worden.
- Als bij vraag 5 niet 70% van de 2^e partner is genomen, in principe 1p aftrek, tenzij bij vraag 6 dit wel is gedaan.

2p **6** Toon aan dat € 350.000 door Robin en Floor hypothecair geleend kan worden (zie informatiebron 1).

6 maximumscore 2

• a: $78.764,80 \times 4,5 = 354.441,60$

b: $1.000 \times 4 = 4.000$ 1

• c: $354.441,60 - 4.000 = 350.441,60 (> 350.000)$ 1

- Doorwerkfout vraag 5
- 350.000 hoeft niet genoemd te worden
- Komt een leerling lager uit dan €350.000, moet vermeld worden dat het niet kan

3p **7** Bereken de kosten koper en andere aankoopkosten voor de woning die Robin en Floor willen kopen.

7 maximumscore 3

• $0,02 \times 350.000 = 7.000,00$

$0,015 \times 359.500 = 5.392,50$ 1

• $0,12 \times (359.500 - 350.000) = 1.140,00$ 1

• $1.200 + 2.600 + 500 + 450 = \underline{4.750,00}$
€ 18.282,50 1

Als een leerling niet heeft opgeteld (€18.282,50), maar verder wel de berekeningen correct heeft uitgevoerd, in principe 1p aftrek, tenzij er bij vraag 8 wel is opgeteld. Ook wordt goed gerekend:

• $0,02 \times 350.000 = 7.000,00$
1.200 1

$0,015 \times 359.500 = 5.392,50$

• $0,12 \times (359.500 - 350.000) = 1.140,00$ 1

• $2.600 + 500 + 450 = \underline{3.550,00}$
€ 18.282,50 1

2p **8** Toon aan met een berekening of Robin en Floor de kosten koper en andere aankoopkosten met eigen geld kunnen betalen.

8 maximumscore 2

- Floor $53.000 \times 0,25 = 13.250$
- Robin 10.000
- € 23.250 1
- De kosten koper en overige aankoopkosten (18.282,50) zijn minder dan de beschikbare liquide middelen (23.250), dus ja 1

Kosten koper en overige aankoopkosten moeten hier worden vergeleken met de beschikbare liquide middelen.

Als bij vraag 7 het bedrag €18.282,50 niet is berekend, moet dat bij deze vraag wel gebeuren om de conclusie te kunnen trekken en om het punt te krijgen bij vraag 7. Als €18.282,50 in deze vraag niet is berekend, dan kan de 2^e deelscore wel verkregen worden door de vergelijking (het bedrag staat tussen haakjes). Conclusie moet kloppen met de feiten uit vraag 7 en 8.

2p **9** Leg uit dat de arbeidsovereenkomst van Robin vergeleken met de rechtsvorm van Floor, de bank een grotere financiële zekerheid geeft met betrekking tot het ontvangen van de betalingsverplichtingen. Betrek zowel Robin als Floor in het antwoord.

9 maximumscore 2

Voorbeeld van een juist antwoord is:

- Robin heeft een arbeidsovereenkomst voor onbepaalde tijd waardoor er meer zekerheid is dat de geldnemer aan de betalingsverplichting kan voldoen 1
- Floor loopt ondernemersrisico, dus kunnen haar inkomsten fluctueren 1

Toevoeging:

- Als er een antwoord wordt gegeven over de rechtsvorm eenmanszaak en er wordt gesproken over hoofdelijke aansprakelijkheid met toelichting, dan is het antwoord goed.

5p **10** Toon aan of Robin en Floor in de eerste twee jaren (2021 en 2022) wel aan de norm van het Nibud voldoen bij een hypothecaire lening van € 350.000 met aflossingen door middel van annuïteiten, maar niet bij een hypothecaire lening van € 350.000 met lineaire aflossingen.
Vul hiervoor de uitwerkbijlage bij deze vraag volledig in.

10 maximumscore 5

	annuïtaire lening (bedragen in €)				
jaar	schuld begin van het jaar	interest	aflossing	belasting- voordeel	uitgaven na belasting- voordeel
2021	350.000,00	11.200,00	7.121,00	4.480,00	13.841,00
2022	342.879,00	10.972,13	7.348,87	4.388,85	13.932,15

	lineaire lening (bedragen in €)				
jaar	schuld begin van het jaar	interest	aflossing	belasting- voordeel	uitgaven na belasting- voordeel
2021	350.000,00	11.200,00	11.666,67	4.480,00	18.386,67
2022	338.333,33	10.826,67	11.666,67	4.330,67	18.162,67

- interestbedragen 1
- aflossingsbedragen 1
- belastingvoordeelbedragen 1
- uitgaven na belastingvoordeel 1
- Conclusie:
 De norm is $78.764,80 \times 0,23 = 18.115,90$.
 De annuïtaire lening voldoet wel aan de norm, want de
 hypotheekuitgaven na belastingvoordeel zijn 13.841,00 en 13.932,15
 en zijn lager dan de norm.
 De lineaire lening voldoet niet aan de norm, want 18.386,67 en
 18.162,67 zijn hoger dan de norm 1

Opmerking

*Als de kandidaat geen berekeningen geeft van de bedragen in de tabellen,
 worden geen scorepunten in mindering gebracht.*

Doorwerkfout van vraag 5, tenzij het antwoord goed is berekend in vraag 6
 Er kunnen een doorwerkfouten in de vraag zitten
 Beginschuld 2022 (zonder doorwerkfout) niet goed, betekent fout in interest, dus 1
 punt aftrek
 Mag in hele euro's

Algemene opmerkingen opgave 2:

- Mooie opgave

Opgave 3

1p **11** Wat is in het algemeen het doel van surseance van betaling?

11 maximumscore 1

Dat geeft een onderneming de tijd te onderzoeken of ze aan het benodigde geld kan komen om aan haar verplichtingen te voldoen en zo een faillissement te voorkomen.

Opmerking

Voor het antwoord "uitstel van betaling" wordt geen scorepunt toegekend.

Algemene doel is faillissement voorkomen = 1p

Komt aanvulling op het correctievoorschrift

1p **12** Leg uit dat een faillissement van De Zonnige Kant nadelig kan zijn voor de omzet van het Griekse hotel.

12 maximumscore 1

Omdat De Zonnige Kant de enige is die toeristen naar het hotel brengt, betekent het faillissement van De Zonnige Kant geen toeristen/hotelloverblijfsplaatsen en dus geen ontvangsten.

Er mag ook verwezen worden naar omzet en afzet, maar niet naar het niet kunnen betalen van facturen/rekeningen. Het gaat om opbrengsten.

2p **13** Leg uit op grond waarvan de verstrekker van de hypothecaire lening eerder aan bod komt dan het Griekse hotel.

13 maximumscore 2

Voorbeelden van een juist antwoord zijn

- De hypotheekverstrekker heeft het recht van hypotheek (en het Griekse hotel heeft dit niet).
- Een vast actief is onderpand voor de verstrekker van de hypothecaire lening (en de verstrekker kan bij niet betalen het onderpand opeisen).

Op of 2p

1p 14 Leg uit of Harry gelijk heeft.

14 maximumscore 1

Harry heeft geen gelijk, want

voorbeeld van een juiste motivatie is:

De Zonnige Kant is een bv/rechtspersoon en dan ben je privé niet aansprakelijk.

Algemene opmerkingen opgave 3:

- Saaie opgave
- Wel aardig
-

Opgave 4

3p 15 Bereken de ontvangsten in het eerste kwartaal van 2021 uit verkopen.

15 maximumscore 3

• contante verkoop:

$$(20.000 + 30.000 + 25.000) \times 0,90 = 67.500$$

debiteuren:

$$(15.000 + 25.000 + 20.000) \times 0,10 = \underline{6.000} +$$

$$73.500 \quad 2$$

• btw 0,21 x 73.500

$$\underline{15.435} +$$

Ontvangsten

$$\underline{\underline{€ 88.935}} \quad 1$$

Als de IIn alles contant heeft gedaan of alles op rekening, dan is dat vereenvoudiging van de vraag, dus 2p aftrek

1p 16 Bereken het bedrag op de balanspost Vooruitbetaalde verzekeringspremie per 31 maart 2021.

16 maximumscore 1

$$275 \times 10 = € 2.750$$

4p 17 Bereken het bedrag van de balanspost Bank per 31 maart 2021. Geef aan of de balanspost Bank aan de debetzijde of aan de creditzijde staat.

17 maximumscore 4

• liquide middelen 1 januari 2021: $350 + 250 =$ 600

ontvangsten uit verkopen: $+ 88.935$ 1

• btw-afdracht $- 6.930$

betaalde verzekeringspremie en overige uitgaven:

$12 \times 275 + 4.000 \times 3 =$ $- 15.300$ 1

• betaald aan crediteuren:		
$(10.000 + 8.000 + 11.000) \times 1,21 =$	$- 35.090$	1
• 31 maart 2021 kas:	$\underline{- 500}$	
31 maart 2021 bank:	$\text{€ } 31.715$	
Bank staat aan de debetzijde		1

Doorwerkfout 1^e punt van vraag 15

Debet of credit moet overeenkomen met de berekening van de leerling

2p **18** Bereken het saldo van Te betalen btw en Te vorderen btw voor het eerste kwartaal van 2021. Geef bij het saldo aan of het een te ontvangen bedrag van of een te betalen bedrag is aan de Belastingdienst.

18 maximumscore 2

• Te betalen btw: $(20.000 + 30.000 + 25.000) \times 0,21 =$	15.750	1
• Te vorderen btw: $(8.000 + 11.000 + 9.000) \times 0,21 =$	$\underline{5.880}$	
saldo te betalen aan de Belastingdienst	$\text{€ } 9.870$	1

Als de bedragen van de debiteuren/crediteuren nemen, dan is dat een identieke fout, maximaal 1p aftrek

Algemene opmerkingen opgave 4:

- Mooie opgave
- Pittig

Opgave 5

2p **19** Noem een reden waarom Eva en Sanne besluiten de erfenis beneficiair te aanvaarden in plaats van zuiver te aanvaarden. Betrek beide vormen van aanvaarden in het antwoord.

19 maximumscore 2

• In geval van beneficiair aanvaarden van de erfenis kunnen Eva en Sanne, wanneer de schulden groter zijn dan de bezittingen, de erfenis (alsnog) verwerpen	1
• Bij zuivere aanvaarding wordt de erfenis altijd aanvaard, ongeacht de verhouding schuld/bezit	1

Eerste bolletje gegeven en dan 'bij zuiver aanvaarden is dat niet', dan maximaal 1p. Beide vormen moeten beschreven worden.

1p **20** Wat had Tante Door moeten doen om de stichting Hulphond Nederland als erfgenaam aan te wijzen?

20 maximumscore 1

Tante Door had een testament moeten laten opstellen (bij een notaris)

waarin ze de stichting als erfgenaam benoemde.

Testament én stichting als erfgenaam moeten beide genoemd worden in het antwoord

1p **21** Noem een financieel voordeel dat de stichting Hulphond Nederland zou hebben gehad van het direct ontvangen van de erfenis ten opzichte van het ontvangen van de schenking van Eva en Sanne.

21 maximumscore 1

Voorbeelden van een juist antwoord zijn:

- De stichting heeft de ANBI-status en hoeft geen erf-/schenkelasting te betalen.
- Eva en Sanne moeten over de erfenis belasting betalen waardoor de schenking aan de stichting lager uitvalt.
- Bij direct ontvangen van de erfenis zou de waarde van de inboedel aan de stichting Hulphond Nederland toegekomen zijn, terwijl dat bij de huidige verrekening aan Eva en Sanne toekomt.

Op basis van 2.3.3 zijn ook opties mogelijk waarbij de leerling zelf een invulling heeft gegeven aan de erfenis

2p **22** Bereken per 1 april 2021 het totaal van de openstaande schulden van tante Door bij de energiemaatschappij en bij de zorgverzekeraar (zie informatiebron 5).

22 maximumscore 2

- bij de energiemaatschappij: $840 - 5 \times 130 =$ 190 1
- bij de zorgverzekeraar: 385
- € 575 1

3p **23** Bereken de totale waarde van de erfenis per 1 april 2021 door de bezittingen te verminderen met de schulden.

23 maximumscore 3

- waarde bezittingen op 1 april:
- spaarrekeningen: 9.560
- inboedel: 4.500
- 14.060 1
- waarde schulden op 1 april:
- energiemaatschappij en zorgverzekeraar: 575
- rood staan betaalrekening: 240
- creditcardschuld 360
- 1.175
- waarde bezittingen min schulden: € 12.885 2

Doorwerkfout vraag 22, €575

Leasebedrag: $1/30 \times 250$ mag goedgekeurd worden

3p **24** Bereken het bedrag dat de stichting Hulphond Nederland van Sanne en Eva zal ontvangen.

24 maximumscore 3

- te betalen erfbelasting (2 personen): $(12.885 - 2 \times 2.173) \times 0,30 =$ 2.561,70 2
- De stichting ontvangt: 9.560 (spaarrekening) $- (575 + 240 + 360)$ (schulden) $- 2.561,70 = € 5.823,30$ 1

Opmerking

Wanneer de erfbelasting naar beneden is afgerond op hele euro's, is dit ook correct.

Doorwerkfout vraag 23

Algemene opmerkingen opgave 5:

- prima opgave

Opgave 6:

2p **25** Geef voor twee P's van de marketingmix aan op welke wijze deze worden ingezet in de samenwerking tussen Jumbo en Hema. Gebruik hiervoor het bovenstaande krantenbericht.

25 maximumscore 2

Voorbeelden van juiste antwoorden zijn:

- Product: door het assortiment te veranderen
- Plaats: de Hema distributiekanaalen worden uitgebreid (nu ook bij Jumbo).
- Promotie: er is sprake van co-sponsoring.

per P met juiste uitleg

1

1p **26** Geef een voordeel voor Jumbo van deze co-sponsoring door Hema. Motiveer het antwoord.

26 maximumscore 1

Voorbeelden van een juist antwoord zijn:

- ☐ Grotere naamsbekendheid Hema, hierdoor neemt de afzet van Hema producten toe. Deze Hema producten zijn ook te koop bij Jumbo, dus komen er meer klanten bij de Jumbo die ook Jumbo producten gaan kopen.
- ☐ Het sponsorbudget van Jumbo kan nu verdeeld worden over meer sporten (bijvoorbeeld voetbal) met ieder een specifiek publiciteitskanaal (sportblad, tv-programma) waardoor de naamsbekendheid van Jumbo kan toenemen.
- ☐ De kwaliteit van de wielerploeg wordt groter, want door het grotere budget kunnen er betere wielrenners gecontracteerd worden waardoor de wielerploeg en dus ook Jumbo meer in de publiciteit komen.
- ☐ Lagere promotiekosten omdat Hema die voor een deel voor haar rekening neemt.

Verwijzing naar artikel 2.3.3

De stelligheid van deze antwoorden, hoeven niet in het antwoord van de leerling terug te komen.

2p **27** Waaruit blijkt dat Hema voor de tompouce gebruik maakt van zowel een push- als een pullstrategie?

27 maximumscore 2

- Pullstrategie, want door de reclamefolder wordt het voor de klant aantrekkelijk om naar de tompouce te vragen bij zowel Jumbo als Hema 1
- Pushstrategie, want Hema zal de winkelinrichting verzorgen waardoor het voor Jumbo aantrekkelijk gemaakt wordt om de tompouce in het assortiment op te nemen 1

Als in de reclamefolder en de winkelinrichting noemen, maar niet pull- en pushstrategie (dus zonder koppeling), dan 1 p (zelfde fout in zelfde vraag).
Geldt ook als push en pull zijn mgedraaid.

Dus er moet duidelijk een verbinding gemaakt zijn met push- en pullstrategie om 2p te krijgen.

Algemene opmerkingen opgave 6:

- leuke opgave
- leuke afsluiter

Beeld volledig examen:

Veel domein B

Beter examen t.o.v. tijdvak 1